

SIKERES DÖNTŐ MOSONMAGYARÓVÁROTT

Erőt gyűjt a Kitaibel-verseny

Örömmel jelentjük, hogy teljessé vált és lezárult a 2018/2019-es tanévhez kötődő, kiemelkedően rangos környezet- és természetismereti versenyek sorozata. Részben a *TermészetBúvár* magazin cikkeire épülő, legnagyobb múltú országos tudáspróbák füzére úgy válhatott kerek egészszé, hogy október 5-én sikeresen megrendezték a *41. Kitaibel Pál Középiskolai Biológiai és Környezetvédelmi Verseny* országos döntőjét. A szellemi megmérettetésnek hagyományosan Mosonmagyaróvár adott otthont – a szó valódi értelmében.

Az előzmények után nem kevesen okkal érezték úgy: kisebb-fajta csodára volt szükség ahhoz, hogy a Széchenyi István Egyetem Mezőgazdaság- és Élelmiszertudományi Karán megtarthassák az országos megmérettetést. A felkészülési időszakra a kínzó bizonytalanság nyomta rá a bélyegét. *Hoczek László* rendezetlen visszavonulása az országos versenyszervezői feladatkörből nagy nehézségeket okozott, míg a tudáspróba menedzselése és a megrendezéshez szükséges anyagi erőforrások felkutatása végleg elmaradt.

A tudáspróba új sorozatának meghirdetéséről szóló felhívás azonban – az elhúzódozó visszaszóló ellenére is – napvilágot látott és eljutott az oktatási intézményekbe, a felkészítőtanárok pedig haladéktalanul munkához láttak. Példás hivatásszeretetből és belső meggyőződésükből eredően, a bizonytalanságot is felvállalva, több mint ezer fiataalt állíthattak a startvonalra. Szabadidejükben, a családra fordítható időből is elcsipve vállalták a tehetséggondozó tudáspróba vállalkozó fiatalok felvértezését a kötelezőt meghaladó szakmai ismeretekkel. Alkalmassá téve őket a természetben végzett önálló

terepi kísérletek és megfigyelések elvégzésére, a tapasztaltak és az elemzések értelmezésére, az összegzések kiselőadásáá sűrített bemutatására. A tudáspróba megszervezéséből a Pedagógiai Oktató Központok nagy szerepet vállaltak. A többfordulós megmérettetések után végül tizenkilenc megyéből és a fővárosból összesen hatvanhét fiatal juthatott az országos döntőbe, bizonyítva felkészültségét és rátermettségét. A szokatlan időpont ellenére valamennyien megjelentek Mosonmagyaróváron.

Mindeközben a háttérben a verseny jövője szempontjából fontos szervezési és egyéb feladatok megoldására is gyors és hathatós lépések történtek. A versenyhez legrégebben kötődő felkészítők egy csoportja *dr. Szalainé Tóth Tünde* Rátz Tanár Úr Életmű-díjas szaktanácsadó, a veszprémi Lovassy László Gimnázium tanára vezetésével kezdeményezte a szervezőbizottság megalakulását. A testület szeptemberben lezárultnak tekintette a döntőre való felkészülést, és javaslatot tett *dr. Pinke Gyula* egyetemi tanárnak, a versenybizottság elnökének, valamint *dr. Zsédely Eszter* egyetemi docensnek, dékánhelyettesnek, a versenybizottság titkárnak a záróforduló megrendezésére.

A Széchenyi István Egyetem ezúttal is példamutató módon nem csupán egyetértett a kezdeményezéssel, hanem rendkívüli intézkedéssel gondoskodott a tudáspróba lebonyolításához szükséges anyagiokról, és minden szempontból kiváló feltételeket teremtett a verseny helyszínén. *Dr. Szalka Éva*, az óvári kar dékánja az országos döntőn elhangzott megnyitóbeszédében hang-

súlyozta, hogy nem „csupán” tehetséggondozó szellemi erőpróbanak adnak otthont, hanem abban is bíznak, hogy az intézmény hallgatói utánpótlásának egyik forrása lehet a tudáspróba jelentkezők gárdája.

A rendkívüli helyzet miatt a döntő egynapos lett, és az eredeti versenykiíráshoz képest a megmérettetés módja is változott. A versenyzők három fordulóban, képes fajfelismeréssel, a javarészt a *TermészetBúvár* magazin megadott cikkeire épülő tesztfeladatsor jó megoldásával, valamint kiselőadásokkal bizonyíthatták a felkészültségüket.

A kényszerű szervezeti változások azzal jártak, hogy a fiatalok két csoportban mérhették össze tudásukat, így csak két első helyezett lehetett. Az „A” csoportba kerültek a biológiát tanuló 9. és 10. évfolyamos gimnazisták (harmincnyolcan), míg a „B” csoportba a biológiai oktatásból még kimaradó 9. évfolyamos gimnazistákat, valamint a szakközépiskolák, a szakgimnáziumok és a képzési centrumok versenyzőit sorolták. Az is újdonság volt, hogy a 9. és a 10. évfolyamosok csoportonként, de együtt versenyeztek. A tanulói teljesítmények értékelése árnyaltabbá vált.

A döntő ezúttal is magas színvonalú volt. A tesztfeladatok megoldásában a biológiát tanuló gimnáziumi tanulók abszolút értékben 77 százalékos átlagteljesítményt értek el, míg a „B” csoportba tartozók 66 százalékosat. A legnagyobb elismerést ezúttal is a kiselőadások bemutatása váltotta ki.

Az egyetemi tanárokból, docensekből, valamint tudományos főmunkatársakból álló szakmai zsűri nem voltak könnyű helyzetben, amikor az önállóan végzett terepi munka és megfigyelések tapasztalatait összegző 5 perces kiselőadásokat rangsorolniuk kellett. Tematikailag rendkívül sokszínű, érdekes, olykor új kutatási eredményekre is rimelő prezentációt láthattak az érdeklődők.

Az „A” csoport versenyzői – elenyésző kivételtől eltekintve – a „nézz, láss, elemezz” mottó keretében, az életkori sajátosságoknak megfelelő, önálló tapasztalatszerzésről számolhattak be. A zsűrik most is azokat az előadásokat értékelték a legtöbbre, amelyeknek készítői hitelesen és meggyőzően mutatták be munkájukat. Így például a legjobban teljesítő, kaposvári *Szikra Botond* a városi gyomtakaró feltérképezésén túl a változások nyomon követésére is vállalkozott. *Uracs Zsuzsanna* egy gazdag flórájú mező ökológiai állapotfelmérését végezte el.

Varga Réka a *kisfoltos laposacska* barcsi élőhe-

Az A csoport legjobbjai balról jobbra felkészítőtanáraikkal: Szikra Botond, Lénárt András Levente és Uracs Zsuzsanna

lyén a faj populációméretének modern módszerekkel való becslésére vállalkozott. *Molnár Petra* egy bokros madárélőhely életét vizsgálta környezeti terhelés függvényében, *Mátyás Réka* pedig, aki előzőleg egy ötmázsás *indiai orrszaru* fajmegőrzési programjában vehetett részt, ezzel kapcsolatos megfigyeléseit osztotta meg a zsűrivel is. A kiegyensúlyozott mezőnyben gyakran 1-1 pont döntött a helyezési sorrend megállapításában.

A szakközépiskolai és a szakgimnáziumi tanulók, valamint a biológiát még nem tanuló gimnazisták esetében csak a legfelkészültebbek vállalkoztak önálló terepi munkára és a tapasztalatokról szóló kiselőadások bemutatására. A többiek inkább egy-egy tématerületet dolgoztak fel szakirodalmi ismeretek alapján. Az önálló terepi megfigyelések ismertetésének részaránya így is gyarapodott az előző döntőhöz képest.

A megmérettetés után a szervezőbizottság áttekintette a kialakult helyzetet, és egyhangú döntést hozott arról, hogy a 2019/2020. tanévben *nem lesz* Kitaibel-verseny. Az előttünk álló esztendő a sorok rendezésére, erőgyűjtésre és a legsürgősebb feladatok megoldására összpontosítják. Azzal a céllal, hogy a 2020/2021. tanévben, bizonyos frissítésekkel, újraéleszthessék a legrangosabb környezetismereti tudáspróba legfényesebb időszakát. A megbeszélésen *Együd Bence* képzésvezető oktatót, a KKM Oktatási és Rekreációs Kft. munkatársát, a Magyar Biológiai Társaság Pedagógiai Szakosztályának elnökét országos versenyszervezővé választották.

A sokat halogatott lépéssel reményeink szerint lezárult a bizonytalanság ideje, és érdemi döntések születnek a legnagyobb hagyományú környezetismereti verseny folytatására. A *TermészetBúvár* magazin szerkesztősége továbbra is megad minden segítséget a pedagógustársadalom által igényelt folytatáshoz. Akár már most érdemes nyitott szemmel járni a fiatalok körében, és a versenyre hangolva elkezdeni a leghetésegesebbek felkészítését, például a jelölt érdeklődését messzemenően figyelembe vevő kutatási, vizsgálati téma kiválasztásával.

A jó folytatás reményét tovább élteti a felkészítőtanárok kiváló munkája, a versenyzők eredményes felkészülése, valamint a mostani döntő megtartása. A Széchenyi István Egyetem Mezőgazdaság és Élelmiszertudományi Karának vezetőit pedig elismerés és sokszoros köszönet illeti azért a bizalomért és példátlan segítőkészségért, amellyel akkor álltak a jó ügy mellé, amikor a legnagyobb szükség volt erre.

A B csoport listavezetői: Kovács Klára Terézia és Gulyás Gréta
FOTÓK | MILKOVITS TIBOR

A VERSENY VÉGEREDMÉNYE

A CSOPORT

1. **SIKRA BOTOND**, Kaposvár, Kaposvári Táncsics Mihály Gimnázium (felkészítőtanár: *Kertészné Bagi Beatrix*),
2. **LÉNÁRT ANDRÁS LEVENTE**, Kecskemét, Piarista Gimnázium, Kollégium, Általános Iskola és Óvoda (*Kiss Ildikó*),
3. **URACS ZSUZSANNA**, Vác, Piarista Gimnázium és Kollégium (Csorba László, *Deákné Csete Zsuzsanna*).

B CSOPORT

1. **KOVÁCS KLÁRA TERÉZIA**, Veszprém, Lovassy László Gimnázium (*dr. Szalainé Tóth Tünde*),
2. **BODNÁR DÓRA**, Eger, Egri Szilágyi Erzsébet Gimnázium és Kollégium (*Kassainé Csuti Dóra*),
3. **GULYÁS GRÉTA**, Kecskemét, Kecskeméti Katona József Gimnázium (*Halász Gergely*).

Vajon mi lehet a gomba neve?

